

Interiérová knihovna františkánů v Moravské Třebové

Seminář, M. Třebová, 28.3.2012

Matyáš Franciszek Bajger

matyas.bajger@seznam.cz

Vznik kláštera a knihovny

Bernard Sannig (1627/37-1704)

- provinciál 1675-78, 1684-87
- „spoluzakladatel“ kláštera
- Jeho přičiněním zřízeny nové knihovny v Bechyni, Hostinném, Olomouci, Tachově, Turnově, Voticích, patrně též v Dačicích, J. Hradci, M. Třebové
- získány knihy z kláštera v Nyse, jiné knihy v přípise uvádějí podíl Sanniga na akvizici
- Nepotřebné knihy z jiných klášterů též prov. Amand Hermann

*Portrét Sanniga, knihovna u
P.M. Sněžné, Praha*

Knihovní pravidla 1685

knihovna
před
klášteřem

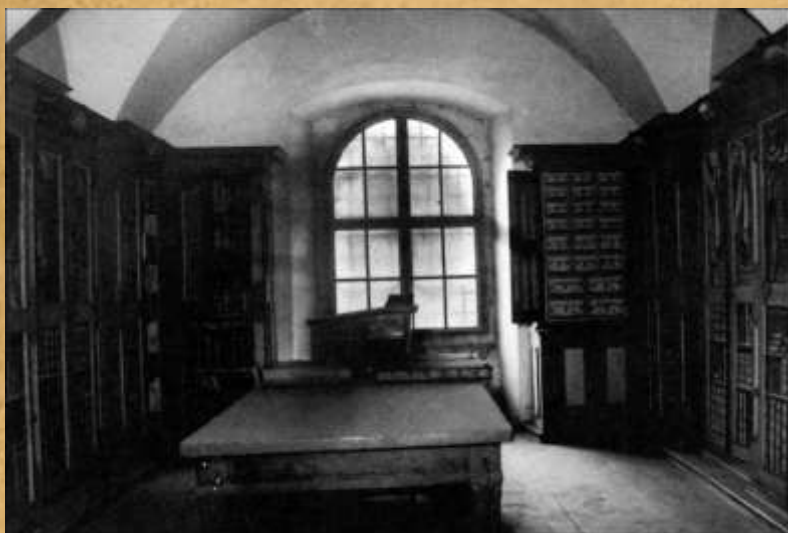

SVK Plzeň, 21 M 673, foto V. Jirovská

- Zákaz vynášení knih bez svolení (trest exkomunikace l.s.), utřídění fondu, katalog, knihy je pro skutečnou potřebu řeholníka, evidence výpůjček
- Nejstarší datovaný přípis františkánů v MT 1678, hojně pak 1687

První knihovna v klášteře

- 1689, za kvardiána Martina Rocka
- běžná cela nebo prostory dvou, někdy rohová, častěji zadní trakt, 1. patro, nad zakristií
- První rozšíření plánováno v traktu při ulici (1707)

Plzeň, cca 1930, Národní archiv, ŘF

*Hostinné, knihovna v letech
1689-1930 a 1938-1950*

Knihovna ve věžičce nad zakristií

- Aktivity kvardiána **Urbana Hrdého** (1672/3-1735), obnovitele celkého konventu i chrámu
- 1711 koupen pozemek od dobrodince, hostinského Petra Jakuba Bayera
 - Spory s místním děkanem, přesto 28.5. 1711 položen zákl. kámen, do konce roku hrubá stavba (dobrodinci: Hans A. Liechtenstein, Frant. K. Libštejnský z Kol.
 - 1712 nebo 1713 již hotov mobiliář a výzdoba
 - Po inventarizaci 1711 se fond mohl stěhovat

Vývoj v 18. století

- Dary, zejména od duchovenstva z okolí (Kamenná Horka, Křenov, Jaroměřice): Joh. Schindler, Karel J. Böhm, Franz N. Hancke, Martin Grünwaldt, Josef E. Tempes. Dále Jan František Ludvík z Talmberka, obecný příznivce Řádu

- Zejména díky U. Hrdému (do r. 1735), ve spolupráci s představeným Bernardem Haymannem (1929/31) - nákup knih „z almužen“.

- Nejprve kazatelská díla, posléze různé teologické příručky a přehledy, kompletní díla církevních otců, ale i lékařství, právo, slovníky

- Menší nákupy 1739 - kvardián Pavel Richter

Svazky mimo knihovnu

- zakristie, chór
- noviciát („Laceratio librorum fructus novitiorum“)
- refektář (Tischlektüre)
- studia?
- osobní knihovny
(Leopold Winter,
Bernard Winter,
Benevenuto Deblin)

Knihovna(-ny) v 20. století

- Kvardiáni a knihovníci Albin Hlawatsch a Berard Antl
- Pravděpodobně nová příruční knihovna
- 1923 spolková Franziskus-Bücherei
- Podzim 1950: →Zemská a univ. Knihovna, 256 sv. →děkanát, „německý brak“→sběr
- 1964 fond zpět do Třebové